

פְּרִיאֲמֵרִיקָאִיּוֹת

באמצע החודש הזה נתכנסה בהאבאנה היושבת על האי קובה הועידה כל-האמריקאית הששית במעמד באריכות של עשרים מדינה ואחת, כמובן, זולת קנדה וניו-סוונלנד. בכינוס הזה, אשר נפתח בהזמנת סופלנת ובתרועה קולנית גדולה, נוכח גם קולוני, נשיא ארצות הברית עצמו, והוא בא בלוית רבייה-המדינה כמו קילונ ווילבור, יון ואחרים, לא פחות מ-86 נפש. הועבדה, שנשיא ארצות הברית ראה להפך את המנהג שהיה נקוט בידי קודמיו, שלא לצאת מתחומי הברית -- אשר הפך אותו וילסון בלבד -- יוצאת למר על החשיבות המרובה, אשר קברניטי הפוליטיקה של ארצות הברית רואים בכינוס הזה. הנאומים אשר השמיעו מצידו, נשיא קובה, וקולוני, שפעו עתרת-ימים נמצאים על הרגשת האהדה הגדולה אשר למחצית המערבית של כדור-הארץ, יחסי צדק בין המדינות של אמריקה הלטינית ואמריקה האנגלית-סבית ורדיפת מישרים וכל הני מלי מעליהם, אין צריך לומר, כי המליצות הללו זכו לסערה של מחאות כפים ו-4000 המלים של הנאום נישאו על חומי הרדיו והטלגרף לכל קצות-העולם. הצעה קלה בתוכנה היחסים הממית שית שבין ארצות הברית ובין אמריקה המרכזית והדרומית דיה כדי להעמידנו על ההוכחה הברורה, שאין הכינוס הזה אלא כסות לפוליטיקה האימפריאליסטית של ארצות הברית והמליצות לא באו אלא לחפות על מעשי הדכוי והשעבוד הנעשים באמריקה הלטינית, המצב המורלי שיש הוא נדוש על גדתו המרינסי; הרי דברי השלום של קולוני אינם עשויים להשתיק את הועקה העולה מניקרוואה, אשר על אדמתה העמידו את רגלם גייסות-קולוני, והרי פאנאמה עומדת ומור ענת; בשלמה הורשה לארצות הברית הסחר בתעלה אשר בתחומי כמה מדינות עומדות ומעלות לשם בירור ובדיקה את השאלה: זכות ההתערבות -- והצבאית בכלל זה -- אשר לארצות הברית בענייני הפנימיים -- מנין? ואם הריפובליקה של האיטי באה עם הצעה מרוככת קצת והא סתירה את ההתערבות הו במקרה שמדינה אחת עומדת על שכנתה להטיל עליה את מרותה הרי באה הצעתה של ארגנטינה והיא אוסרת כל התערבות של מדינה אחת בשאלותיה הפנימיות והחיצוניות של מדינה אחת, ומאד הרחיקה לכת הצעתה של הריפובליקה דסנו, האוסרת על ההתערבות תכלית איסור ומכל הבחינות ואינה מוצאת הותר לה, אפילו אם המדינה באה לפני שכנתה ומכרות: אנא, הואילי בהסדר ובואי בנחלתי להשלים סדרים ברחבי מדינתי, ועוד שאלה סבוכה אחת עומדת בעיניה: חובת הכוונות בהתנלע סכסוכים בין מדינה אמריקאית אחת לחברתה, ארצות הברית נוחה להן החובה הזו, אם הסכי סוף--צניון בין לאומי לו וידוע לספרע שהוא ניתן להתישב בדרך כזאת, ואילו ארגנטינה אינה סוכרת כך, מסתברא, כי בנאומיה-הפתחה הנמית

— ארגנטינה, מכסיקה, ניקרוואה ועוד -- הולכים ומשמשים ימי בתירות ויש הצורך דוקא מעל בימתי-ההמש בהאבאנה לדבר גדולות ונצורות. וכדאי לעמוד על הגלגלים אשר עברו על המימד הזה הקרוי, קונגרס כל-אמריקאי עד היותו כלי תרמית בידי יצר האימפריאליזם של אילי הכסף שבארצות הברית. לירתי בהחלטה של ארצות הברית בשנת 1823 שכאה לאסור על חוסת-שלטון של מדינות אירופה בארצות אמריקה, חוספת שלטון זו עמדה אז לשמן להתפתחותה של התעשייה הצעירה אשר לארצות הברית, לשם כך החליט הקונגרס של ארצות הברית -- בשנת 1888 -- לכנס ועידה כל-אמריקאית אשר נתאספה בשנה הבאה, ראשי-המדינות של ארצות הברית בוועידה זו התכוננו לכריחת חוזי-מכס עם כל המדינות בדרושה ובמרכזה של אמריקה, כדי להברית את אירופה ולכבוש את כל השוקים, אולם במרוצת הימים בא תחת ההון התעשייתי של ארצות הברית שלטונו של ההון הבנקאי שלהן, ואם נאכה לנקוט בידנו דוגמת מה לשם הערכת-כוחו של ההון הזה די להעיר, כי מהונם של אילי הכסף בארצות הברית היו בשנת 1924 מושקעים 1900 מיליון דולאר באירופה, 690 מיליון באוסטרליה ואסיה, 4040 מיליון באמריקה הלטינית, ו-2460 מיליון בקנדה וניו-סוונלנד. כריפובליקות הגדולות אשר באמריקה הדרומית נשארה עוד עמדה בצורה להון האנגלי והצרפתי, אולם בשנות השלמה השכילו ארצות הברית לקבל המורת המרי השלמה וצרכי המון את נרות הערך הצרפתיים והאנגלים אשר באמריקה, המספרים הנקובים לעיל מוכיחים בעליל, עד כמה אמריקה הלטינית כפוחה לאימפריאליזם של ארצות הברית והם נותנים פירוש נאותי לכנים בהאבאנה, מעבר מזה, במעשי החוקין יומיים נשלחים גייסות לניקרוואה סתת סתר למדינאים אשר באמריקה המרכזית, והדרומית וסרסורים

לעשות מהפכות, ומעבר מזה בימי חג ועצרת, מעל מרומי-הכימה נשמע מלול-רברבן נדה נא לכך עמי-אמריקה, הדא כה אמי קולוני באחד מנאומיו: הבח ונזרע אהדה ונכבוש את השוקים. הקונגרס אשר בהאבאנה היה כמעין מצוה שהוטן נרסא, כי בעקב השלמה באה גם התפתחות עצומה של התעשייה בארצות אמריקה הדרומית ובעלי התעשייה הוו אומרים לפרק מעליהם את האפיפי-רופסות של אילי הכסף מארצות-הברית והסמניה האלה ניוונת מהשפעתה הרוחנית של ספרד ומסיונה להן צרפת, כניסתן של מדינות אמריקה הדרומית והמרכזית לחבר הלאומים אינה אלא מעין נסיון לפריקת האפימרוסות הכלכלית הזו, משום כך באה הסיסמא: הנר-לאומים כל-אמריקאי ובכך להכניח את השמעת הבכורה לארצות הברית, מה שלא יהא סיומה של ועידה כזאת, אחת ידענו, כי היא אינה עשויה לשקף את היחסים שבין מדינות אמריקה לאתם ויש בה משום דויסריה מלעילא ומעשי הסעיה לתאיבון ולהכעיס, אולם אין להניח, כי אפילו במסכת התרמית הזו לא נתגלו אילו קיים מפרצופס המעורטל של היחסים כהויהם, כשדברו כי אל ועידה הזו צריך לבוא באיכוהו של חבר הלאומים, נדרזה ושינטיין לרמוז במפורש שאינה נוחה לנהוג הכנסת-אזרחים בשליח שכונה, וכשעלתה ההצעה הדורשה, כי הועדות אשר עמדו לעשות את עבודתן לאחר הפתיחה החנינית תהא מלאכתן נלויה ובלא הסתר פנים, למען יגלה לעיני כל המשא ומתן בשאלה, ההתערבותי היה ברור, למדי, כי בוועידה ישנו גרעין אוטונומי-חוק-ביחוד ארגנטינה וצ'ילה--אשר טרם נקנה בידי הדיפלומטה של בעלי הדולארים ועודנו מסיב להיות עושה-רצונה של הכורסא הניו-יורקית, אולם האם תעמוד רוחם להעלות את שאלת ניקרוואה, או תבהלם אימת קולוני לשים מחסום לפיהם? ד. ש.